

Sygn. akt I Ns 270/17

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2018 roku

Sąd Rejonowy w Kwidzynie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Robert Węgrzyn

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Doros

po rozpoznaniu 9 stycznia 2018 roku w K.

na rozprawie sprawy,

z wniosku D. Ż.,

z udziałem K. M.,

o dział spadku,

postanawia:

I. ustalić, iż w skład spadku po W. M. wchodziły

- prawo własności lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Kwidzynie V Wydział Ksiąg Wieczystych w Kwidzynie prowadzi księgę wieczystą (...) wraz z udziałem w użytkowaniu wieczystym i w częściach wspólnych budynków w 3/250 części, dla których Sąd Rejonowy w Kwidzynie V Wydział Ksiąg Wieczystych w Kwidzynie prowadzi księgę wieczystą nr (...) zbyte przez uczestnika K. M. za cenę 45.000 zł (czterdzieści pięć tysięcy złotych) 8 marca 2007r. ,

- prawo własności lokalu niemieszkalnego położonego w K., dla którego Sąd Rejonowy w Kwidzynie V Wydział Ksiąg Wieczystych w Kwidzynie prowadzi księgę wieczystą nr (...) wraz z udziałem w użytkowaniu wieczystym w 1/38 części, dla którego Sąd Rejonowy w Kwidzynie V Wydział Ksiąg Wieczystych w Kwidzynie prowadzi księgę wieczystą (...) zbyte przez uczestnika K. M. za cenę 8.000 zł (osiem tysięcy złotych) 17 kwietnia 2007r.,

- prawo własności samochodu osobowego marki F. (...) numer rejestracyjny (...) zbyte przez uczestnika K. M. 25 maja 2010r. za cenę 500 zł (pięćset złotych),

II. w pozostałym zakresie wniosek oddalić,

III. ustalić, iż każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 270/17

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni D. Ż. wniosła o ustalenie składu spadku i dział spadku po W. M.. Wnioskodawczyni wniosła o ustalenie wartości n.w. lokalu mieszkalnego na 120.000 zł, garażu na 15.000 zł, samochodu na 3.000 zł twierdząc, że uczestnik sprzedał te składniki spadku po zaniżonych cenach. Zdaniem wnioskodawczyni wartość spadku wynosi 138.000 zł, co po podzieleniu przez 2 daje 69.000 zł. Od tej kwoty należy odjąć 23.324,50 zł (kwota przekazana wnioskodawczyni przez uczestnika) w wyniku czego uzyska się 45.675,50 zł. Zasądzenia takiej kwoty (płatnej w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia) tytułem spłaty domagała się wnioskodawczyni. Wnioskodawczyni wniosła też o przyznanie ww. składników majątku na wyłączną własność uczestnikowi.

Wnioskodawczyni wniosła też o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania wg norm przepisanych.

(wniosek k. 2-4 akt)

Uczestnik wniósł o oddalenie wniosku i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania. Podał, że zbył składniki spadku za nw. kwoty, pokrył część długów spadkodawcy, poniósł koszty związane ze zbyciem spadku.

(odpowiedź na wniosek k. 15-23 akt)

Zgodnie z art. 328 § 2 k.p.c. sąd nie ma obowiązku w uzasadnieniu przedstawiać żądań i stanowisk stron. Stąd też wyżej jedynie w zarysie określono te stanowiska i żądania.

Sąd ustalił, co następuje:

Wnioskodawczyni D. Ż. urodziła się (...)

Sąd Rejonowy w Kwidzynie wyrokiem z 17.11.1993r. stwierdził, że spadkodawca W. M. jest ojcem wnioskodawczyni.

(dowód: kopia wyroku k. 93 akt)

Matka wnioskodawczyni G. Ż. „nigdy nie słyszała, żeby spadkodawca miał inne dzieci”, a spadkodawca „twierdził, że nie ma innej rodziny, że jest sam”.

(dowód: zeznania świadka k. 98 akt)

Funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej 02.10.2006r. weszli do lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ul. (...) gdzie zastali w stanie rozkładu zwłoki spadkodawcy.

(dowód: kopia meldunku k. 79 akt, kopia karty zdarzenia k. 80 akt)

Z mieszkania spadkodawcy wydobywał się „straszny fetor”, a sąsiedzi spadkodawcy nosili się z zamiarem wystąpienia przeciwko uczestnikowi z roszczeniami związanymi z tym, że z mieszkania spadkodawcy do ich mieszkań przedostawały się robaki.

(dowód: zeznania świadka Z. M. k. 98v-99 akt)

Sąd Rejonowy w Kwidzynie postanowieniem z 23.11.2006r. stwierdził, że spadek po ww. spadkodawcy na podstawie ustawy nabył syn (uczestnik) K. M. w całości oraz nakazał Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Kwidzynie sporządzenie spisu inwentarza. W zapewnieniu spadkowym złożonym w toku tej sprawy uczestnik podał, że jest jedynym dzieckiem spadkodawcy.

(dowód: akta I Ns 663/06 Sądu Rejonowego w Kwidzynie)

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kwidzynie M. C. dokonał spisu inwentarza spadku po ww. spadkodawcy. Stwierdził w nim, że w skład spadku wchodzi:

- samochód osobowy marki F. (...) nr rej. (...) – o wartości 3.000 zł,

- lokal mieszkalny położony w K. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Kwidzynie prowadzi księgę wieczystą obecny numer (...) wraz udziałem w 3/250 części w prawie użytkowania wieczystego działki nr (...) i w częściach wspólnych budynku, dla których Sąd Rejonowy w Kwidzynie prowadzi księgę wieczystą ówczesny numer (...) – o wartości 40.000 zł,

- garaż, dla którego Sąd Rejonowy w Kwidzynie prowadzi księgę wieczystą obecny numer (...) wraz z udziałem w 1/38 części w prawie użytkowania działek, dla których Sąd Rejonowy w Kwidzynie prowadzi księgę wieczystą ówczesny numer (...) – wartości 8.000 zł.

Komornik samodzielnie ustalił wartość ww. składników majątku, nie powołując biegłego.

(dowód: akta III Km 28/07, protokół akta I Ns 663/07, wydruki z ekw.gov.pl koperta k. 109 akt)

Uczestnik 08.03.2007r. zbył ww. lokal mieszkalny za 45.000 zł.

(bezsporne – kopia umowy k. 6-7 akt)

Uczestnik 17.04.2007r. zbył ww. garaż wraz z ww. udziałami w użytkowaniu wieczystym za 8.000 zł.

(bezsporne – kopia umowy k. 8-9 akt)

Naczelnik Urzędu Skarbowego w K. uznał „wartości” podane w umowie sprzedaży ww. lokalu mieszkalnego za „odpowiadające wartościom rynkowym”.

(pismo k. 107 akt)

Uczestnik uregulował: należności czynszowe za ww. lokal w wysokości 1.000 zł, rachunek za gaz 21,41 zł, podatek od spadku 2.251 zł, podatek od nieruchomości 290 zł, koszty spisu inwentarza 395,44 zł, koszty ogłoszenia o sprzedaży mieszkania 60,90 zł, wypis z operatu ewidencyjnego 54,64 zł, koszty przeglądu samochodu 161 zł, koszty nagrobka 3.100 zł, opłatę związaną z wpisem prawa własności 150 zł.

(dowód: zeznania uczestnika k.97 v akt)

Samochód F. (...) uczestnik sprzedał 25.05.2010r. za 500 zł, a środki uzyskane z jego sprzedaży „pewnie” wydał.

(bezsporne: kopia umowy k. 30 akt, dowód zeznania uczestnika k. 112 akt)

Postanowieniem z 21.09.2010r. Sąd Rejonowy w Kwidzynie zmienił postanowienie wydane w sprawie I Ns 663/06 w ten sposób, że stwierdził że spadek po spadkodawcy nabyły z dobrodziejstwem inwentarza jego dzieci tj. wnioskodawczyni i uczestnik po 1/2 części każe z nich.

(dowód: akta I Ns 169/10)

Uczestnik dowiedział się o posiadaniu przyrodniej siostry (wnioskodawczyni) w toku postępowania w sprawie I Ns 169/10.

(dowód: zeznania wnioskodawczyni k. 112 akt)

W 2015r. wnioskodawczyni zawiadzała uczestnika do próby ugodowej w związku z działem spadku. Nie doszło do zawarcia ugody.

(bezsporne)

Uczestnik przekazał wnioskodawczyni 23.324,50 zł tytułem spłaty.

(bezsporne)

Sąd zważył, co następuje:

Stosownie do art. 684 k.p.c. skład i wartość spadku ulegającego podziałowi ustala Sąd. Stąd też Sąd ustalił co wchodziło w skład spadku po spadkodawcy (pkt I postanowienia). Wartości tych składników majątkowych Sąd nie ustalał albowiem zostały one zbyte przez uczestnika. Skutkowało to koniecznością wskazania w postanowieniu kwot uzyskanych w wyniku sprzedaży.

W chwili zbywania tych składników uczestnik był jedynym znanym spadkobiercą spadkodawcy (co wynikało z prawomocnego postanowienia w sprawie I Ns 663/06) wobec czego mógł nimi swobodnie dysponować, w tym również sprzedać znacznie poniżej wartości co jednak nie zostało uczynione. Wskazać należy, że także matka wnioskodawczyni nie posiadała wiedzy o innych dzieciach spadkodawcy. Również uczestnik nie posiadał wiedzy o przyrodniej siostrze. Sama wnioskodawczyni zeznała, że o jej istnieniu dowiedział się dopiero w toku sprawy o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku. Cena sprzedaży mieszkania uzyskana przez uczestnika nie została także zakwestionowana przez Naczelnika Urzędu Skarbowego. Trudno jest zatem w okolicznościach sprawy przyjąć aby ceny uzyskane przez uczestnika były zaniżone. Nawet jednak gdyby tak było to uczestnik jako jedyny spadkobierca, a co za tym idzie właściciel tych składników majątkowych mógł je zbyć za ceny wg swojego uznania. W takiej sytuacji niedopuszczalnym było ustalenie wartości tych składników majątkowych przy pomocy dowodu z opinii biegłego. Skutkowało to oddaleniem wniosków dowodowych wnioskodawczyni w tym zakresie. We wniosku domagano się dokonania działu spadku poprzez przyznanie ww. składników majątku na wyłączną własność uczestnikowi. Trudno jest sobie nawet wyobrazić na podstawie jakich przepisów i w jakim trybie Sąd rozpoznający niniejszą sprawę mógłby niejako odebrać prawo własności ww. składników majątku ich obecnym właścicielom i przyznać jej uczestnikowi.

Zgodnie z art. 686 k.p.c. w postępowaniu działowym sąd rozstrzyga także o istnieniu zapisów zwykłych, których przedmiotem są rzeczy lub prawa należące do spadku, jak również o wzajemnych roszczeniach pomiędzy współspadkobiercami z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych, pobranych pożytków i innych przychodów, poczynionych na spadek nakładów i spłaconych długów spadkowych. Na podstawie tego przepisu Sąd przyjął, że kwoty uzyskane ze sprzedaży przedmiotów wchodzących w skład spadku są (były) pożytkami o jakich mowa w ww. przepisie. Uczestnik wyliczył wartość spadku na 53.000 zł (45.000 zł mieszkanie, 8.000 zł garaż, = 53.000 zł). O tej kwoty odjął ustalone wyżej koszty w łącznej wysokości 6.351 zł co dało 46.649 zł i następnie połowę tej sumy tj. 23.324,50 zł przekazał wnioskodawczyni tytułem spłaty. Środki uzyskane ze sprzedaży samochodu uczestnik „pewnie” wydał. W takiej sytuacji uznać należy, że uczestnik przekazał wnioskodawczyni jej udział w spadku. Zdaniem Sądu, pomiędzy uczestnikami doszło w istocie rzeczy do umownego działu spadku (art. 1038 § 2 k.c.). Uczestnik mógł przecież podać, że zużył środki uzyskane ze sprzedaży ww. składników i w takiej sytuacji nie byłoby możliwe ani dokonanie działu spadku (brak przedmiotów stanowiących spadek – czym mowa wyżej) ani też rozliczenie z tytułu pobranych pożytków wobec ich nie istnienia, nie posiadania przez uczestnika, wobec ich zużycia. Zdaniem Sądu, tylko spadkobierca posiadający wiedzę o innych spadkobiercach musi się liczyć z obowiązkiem stosownych rozliczeń. Jedyny spadkobierca ma pełne prawo do swobodnego dysponowania swoim majątkiem bez obowiązku liczenia się z jakimikolwiek rozliczeniami (a konkretnie roszczeniami o jakich mówi art. 686 k.p.c.). Postawa uczestnika zasługuje na pełną akceptację pod kątem zasad współzycia społecznego. Idąc tokiem rozumowania uczestniczki winna się ona liczyć z tym, że w przyszłości może okazać się, że spadkodawca ma jeszcze np. dwoje dzieci. W takiej sytuacji kwota pozostała ze sprzedaży 46.649 zł winna będzie ulec podziałowi nie na dwie (jak to zrobił uczestnik) a na cztery części. W takim przypadku wnioskodawczyni niejako zmuszona będzie (akceptując stanowisko uczestniczki prezentowane w toku sprawy) przekazać kolejnym spadkobiercom spadkodawcy połowę otrzymanej od uczestnika kwoty. Osoby te będą mogły się też ponownie domagać ustalenia wartości spadku wg cen nieruchomości z chwili kolejnego orzekania w kolejnej sprawie o dział spadku po spadkodawcy, czego domagała się powódka. Sytuacja taka może się zresztą powtórzyć więcej niż jeden raz.

Powyższe ustalenia skutkowały oddaleniem wszelkich nie uwzględnionych wniosków dowodowych.

Mając na uwadze ustalony stan faktyczny orzeczono jak w sentencji postanowienia (art.684 k.p.c.).

Uzasadnienie ma dotyczyć rozstrzygnięcia sądu nie zaś rozwiązywać wszelkie kwestie podnoszone przez strony w trakcie trwania postępowania, które to kwestie bardzo często nie są związane ze sprawą. Stąd też nie omówione okoliczności Sąd uznał, za nie mające znaczenia w sprawie.

Zgodnie z art. 328 § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd ustalił fakty (mające znaczenia w sprawie), które uznał za udowodnione i wyjaśnił podstawę prawną z przytoczeniem przepisów prawa.

Przechodząc do omawiania dowodów należy mieć na uwadze, że w uzasadnienie (art. 328 § 2 k.p.c.) zawiera dowody, na których się oparto i przyczyny, dla których innym dowodom odmówiono wiarygodności i mocy dowodowej. Z treści cytowanego fragmentu tego przepisu wynika, że:

- należy wymienić dowody na które się oparto jednakże bez konieczności uzasadniania takiej decyzji np. poprzez wskazywanie, że zeznania świadka były spontaniczne, a opinia biegłego rzetelna, fachowa itd.,
- należy natomiast podać przyczyny, dla których innym dowodom odmówiono wiarygodności i mocy dowodowej,

Brak jest też podstawy prawnej dla omawiania wszystkich przeprowadzonych dowodów. Sąd decydując się na przeprowadzenie dowodu nie ma niejako z góry wiedzy czy dowód taki będzie stanowił podstawę dokonania ustaleń faktycznych. Jeżeli tak nie będzie to nie ma konieczności odnoszenia się (przytaczania, omawiania) do takiego dowodu w uzasadnieniu.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z art. 520 § 1 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować i zakreślić,
2. 2 doręczyć odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem zgodnie z wnioskiem (wnioskami) ,
3. za 14 dni lub z apelacją

05.02.2018r.